UNIWERSYTET
WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE

WYDZIAŁ LEKARSKI, COLLEGIUM MEDICUM
KATEDRA OTORYNOLARYNGOLOGII CHORÓB GŁOWY I SZYI

10-082 Olsztyn, ul. Warszawska 30, tel. (89) 524 61 65, fax (89) 523 45 07

Opinia promotora pomocniczego nt rozprawy doktorskiej lek. med. Piotra M. Misiowca:

OCENA DYSFAGII NEUROGENNEJ U PACJENTÓW W RÓŻNYCH FAZACH NACZYNIOPOCHODNEGO USZKODZENIA MÓZGOWIA – KORELACJA BADANIA PODMIOTOWEGO I PRZEDMIOTOWEGO Z BADANIEM INSTRUMENTALNYM FEES

Napisana pod moim kierunkiem, jako promotora pomocniczego, praca spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom eksperymentalnym w dziedzinie ochrony zdrowia.

Dysertacja zajmuje się oceną dysfagii neurogennej związaną z fazą ustną i gardłową procesu połykania, będącego powikłaniem udaru mózgu. Zaburzenia połykania oraz ich ocena instrumentalna u chorych po udarze mózgu stanowią istotny problem. Dotychczasowe przesiewowe badania stosowane w większości przypadków na oddziałach udarowych czy neurologicznych zrzeszonych w ramach Europejskiej Organizacji Udarowej „Angels" miały charakter przesiewowy, nie identyfikujące dostatecznie problematyki zaburzeń połykania, zwłaszcza w fazie gardłowej. Nieme aspiracje widoczne są jedynie w badaniach instrumentalnych (FEES) lub obrazowych (VFSS lub CBCT połykania). Precyzyjna diagnostyka na wczesnym etapie ma istotny wpływ na uchronienie pacjenta przed ewentualnymi chorobami układu oddechowego, stanowiącymi następstwa niemych aspiracji, do których możemy zaliczyć, m.in.: zespół kaszlowy, astmę ciężką; astma nocną-skurcz oskrzeli wywoływany przez refluks żołądkowo-przełykowy lub aspirację ciała obcego, zapalenia oskrzelików, zachłystowe zapalenie płuc (zachłystowe chemiczne, zachłystowe infekcyjne i egzogenne lipidowe), POCHP, rozstrzenie oskrzeli, ropień płuc czy ropniak opłucnej. Ponadto zachłystowe zapalenie płuc jest jedną z głównych przyczyn zgonów pacjentów po naczyniopochodnym uszkodzeniu OUN w ciągu 12 miesięcy od wystąpienia udaru. W związku z tym podniesiona problematyka w dysertacji lek. Piotra Misiowca ma istotne znaczenie kliniczne.

Przedstawiona rozprawa doktorska ma typowy układ. Liczy140 stron maszynopisu oraz zawiera: 39 rycin, 16 tabel i 9 załączników. Lek. Misiowiec cytuje 318 pozycji

UNIWERSYTET
WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE

WYDZIAŁ LEKARSKI, COLLEGIUM MEDICUM
KATEDRA OTORYNOLARYNGOLOGII CHORÓB GŁOWY I SZYI

10-082 Olsztyn, ul. Warszawska 30, tel. (89) 524 61 65, fax (89) 523 45 07

piśmiennictwa pochodzącego z podręczników, jak i artykułów z polskiego oraz światowego piśmiennictwa głównie stanowiących przekrój przez kilka ostatnich lat. Piśmiennictwo zostało dobrane w sposób prawidłowy, zgodny z tematyką przedstawionej pracy.

Główny cel pracy oraz cele pośrednie doktorant określa w sposób klarowny i rzeczowy. Celem pracy podstawowym było uzyskanie odpowiedzi na przeprowadzonym materiale badawczym znaczenia diagnostyki endoskopowej w ocenie fazy gardłowej dysfagii neurogennej. Lek. P. Misiowiec proponuje wprowadzenie badania FEES do rutynowej diagnostyki zaburzeń połykania, umożliwiając tym samym natychmiastową rehabilitację celowaną dysfagii.

Rozprawa doktorska prezentuje autorską weryfikację hipotezy mówiącej o konieczności zastosowania obiektywnych metod diagnostyki zaburzeń połykania nad przesiewowymi testami, takimi jak: GUSS, test Daniels'a, test V-VST w odniesieniu do oceny zaburzeń połykania oraz planowanego leczenia, w tym rehabilitacji.

Materiał badawczy stanowiło 81 pacjentów po przebytym naczyniopochodnym uszkodzeniu OUN w trzech fazach: ostrej, podostrej i przewlekłej hospitalizowanych w Klinicznym Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej i Ogólnoustrojowej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Olsztynie, na przestrzeni lat 2018-2020.

Analizie została poddana korelacja badania przedmiotowego oraz podmiotowego neurologicznego i neurologopedycznego z badaniem instrumentalnym FEES. Szczególnie istotna była ocena fiberoskopowa dysfagii górnej, umożliwiająca określenie występowania u pacjentów w trzech fazach: ostrej, podostrej i przewlekłej tzw. „niemych aspiracji".

Wyniki przeprowadzonych badań doktorant omawia rzeczowo i zrozumiale. Powołuje się na liczne badania porównujące. Podkreśla różnice w analizie badań pomiędzy badaczami, omawiając jednocześnie przyczyny zmiennych danych. Autor przedstawia również standardy oraz zalecenia oceny zaburzeń połykania w przebiegu udaru mózgu, uwzględniając przy tym szczegółowe wytyczne Europejskiej Organizacji Udarowej oraz inicjatywy „Angels".

W swojej rozprawie podkreśla, że wystąpienie dysfagii w ostrym okresie udaru mózgu zwiększa ryzyko wystąpienia zapalenia płuc 3 – krotnie. Masywny deficyt neurologiczny w połączeniu z aspiracją treści pokarmowych do tchawicy zwiększa ryzyko powikłań pulmonologicznych aż 11- krotnie. Wczesne rozpoznanie zaburzeń połykania oraz ich ciężkości pozwala na szybkie włączenie odpowiedniego leczenia, tym samym istnieje

UNIWERSYTET
WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE

WYDZIAŁ LEKARSKI, COLLEGIUM MEDICUM
KATEDRA OTORYNOLARYNGOLOGII CHORÓB GŁOWY I SZYI

10-082 Olsztyn, ul. Warszawska 30, tel. (89) 524 61 65, fax (89) 523 45 07

możliwość zapobiegania powikłaniom, m.in. w postaci najczęstszego zachłystowego zapalenia płuc. Ryzyko ZZP u pacjentów z naczyniopochodnym uszkodzeniem OUN oraz jednocześnie stwierdzoną aspiracją jest 7 - krotnie większe niż u chorych z udarem, u których aspiracji nie stwierdzono. Na uwagę zasługuje fakt, że predyktorami dysfagii neurogennej, które były istotne statystycznie, są stwierdzane w badaniu przedmiotowym osłabione lub zniesione odruchy podniebienne i/lub gardłowe. Wpływ na dysfagię ustną ma również uszkodzenie nerwów twarzowego (ośrodkowe) i podjęzykowego.

Omówienie wyników oraz dyskusja pokrywają się z postawionymi na początku pracy tezami. Podsumowanie stanowi wytyczne procesu postępowania w udarze mózgu ze szczególnym uwzględnieniem procesu leczenia oraz rehabilitacji zaburzeń połykania.

Całokształt rozprawy wnosi nowe spojrzenie do pracy klinicznej w odniesieniu do zaburzeń połykania pacjentów z dysfagią neurogenną. Wnioski wynikające z przeprowadzonych badań mają ogromne znaczenie dla usystematyzowania postępowania diagnostyczno-rehabilitacyjnego pacjentów z dysfagią neurogenną oraz znacznej poprawy ich jakości życia.

Rozprawa doktorska lek. Piotra Misiowca jest wartościowym, samodzielnym opracowaniem. Spełnia warunki art. 187 Ustawy z dn. 20 lipca 2018r. O szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020r., poz. 85 z późń.zm). Przedstawiona opinia rozprawy doktorskiej pozwala wnioskować do Wysokiej Rady Naukowej Collegium Medicum Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie o dopuszczenie lek. med. **Piotra Misiowca** do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr n. med. Edyta Zomkowska